

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

1 centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkerekedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, fél évre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek”-et 10 koronáért kapják.

Az új népképviselő.

(P. C.) A még hátralevő kevés választás, a szintén nem sok pótválasztással együtt, nem változtathatja meg lényegesen azt a képet, melyet az eddigi eredmény a pártok erőviszonyáról a jövő képviselőházban nyújt. A szabadelvűpárt, melynek tagjai kivétel nélkül Széll Kálmán programja alapján lettek megválasztva, teljes egységességében foglalja el ismét azt a széles térséget, melyet immár egy negyedszázad óta becsülettel betölt, és újult erővel fog határozni az ország sorsa felett, mert az ellenzéki pártok minden erőfeszítése s minden kellemetlen incidens dacára kétharmad többség felett rendelkezik s képessé teszi a kormányt, hogy a közjóra irányított akcióit egyenes uton, a parlamenti taktika kicsinyes eszközeinek igénybevétele nélkül vigye keresztül.

Lehet, hogy az első napokban hagyományos hadi lármájukkal fogják az ellenzéki pártok az új képviselőházat betölteni. A függetlenségi párt már készülget is, hogy zivatart fujjon néhány, állítólag előfordult helytelenység miatt. De alkalmasint hamarosan kifogy a lélekzete, mert már nem a képviselőház az a forum, mely előtt a képzelt, vagy valóságos gravameneket elintézik, hanem a Kuria, hol csak bebizonyított tények nyomnak a mérlegben, nem pedig nagy tudógimnasztikával előadott frázisok. Ugyanezen okból nem fogják a képviselőház tanácskozásait zavarni a néppárt lelkiismeretére nehezedő tisztátalan üzemek és izgatások sem, és ez

minden körülmények közt nyereség, mert ha a lelkek mindjárt az ülésszak kezdetén izgatottak lesznek, ez nem segíti elő a hasznos törvényhozási működést, bármilyen legyen az izgatottság oka. Már pedig a teendők, melyek az új országgyűlésre várnak, oly fontosak, hogy a higgadt és nyugodt tanácskozás elengedhetetlen. Mert nem kisebb dologról van szó, mint az ország anyagi alapjáról egy évtized tartamára, amennyiben Ausztriához és a külállamokhoz való gazdasági viszonyunkat kell rendeznünk, és ez kenyérkérdés a szó valóságos értelmében.

A kenyérkérdés különben még azután is sokáig foglalkoztatni fogja törvényhozásunkat, ha e viszonyokat már rendeztük, mert annak szüksége, hogy a számtalan kisémbert az ipar, földművelés és kereskedelem terén a további romlástól megmentsük, oly erős, oly elutasíthatatlan követelmény, hogy egy párt sem zárkozhatik el előle. A sok programbeszéd közt egyet sem lehetett hallani, melyben a „kisémbert” sorsa nagy helyet ne foglalt volna el; joggal elvárhatjuk tehát, hogy a kormány jó szándéka a törvényhozó testület minden oldalán a legjobb fogadtatással találkozik.

Hogy a függetlenségi párt nekigyürközéséről a parlamenti harchoz mit tartunk, erről felvilágosít a Nagyváradról érkezett sürgöny, mely azt jelenti, hogy az odaváló függetlenségi párt győzelmi torán Széll Kálmán miniszterelnököt lelkesülten ünnepelték a választások tisztaságáért. De az ellenfél e táborából jött bizonyítvány nélkül is mindenki egyetért abban s teljes az elismerés, hogy Széll Kálmán legszigorubbán és leglelküismeretesebben betartotta szavát, és hogy az e tekintetben esetleg előforduló rekriminációknak a legmélyebb felhaborodást kellene kelteniük.

Vármegyénk alispánja a következő értesítést küldte szét az állandó választmány összes tagjainak:

Főispán ur ő méltósága az idei rendes őszi közgyű-

lést folyó évi október hó 29-ik napjának délelőtti 1/2 10 órájára tüzven ki, s ezen gyűlés tárgyainak előkészítésére az állandó választmány első ülése idejét folyó október hó 17-én délelőtti 1/2 10 órára, a második gyűlést október hó 28-ára délelőtti 1/2 10 órára állapítván meg, — tisztelettel felkérem a választmányi tag urat, miszerint az irt időben a vármegyeház kis üléstermében megtartandó állandó választmányi ülésekre megjelenni sziveskedjék.

Nagy-Enyeden, 1901 október hó 7-én. Csató János kir. tanácsos, alispán.

A fiumei képviselőválasztás.

(P. C.) Mindenképpen igazolt volt az a nagy érdeklődés, melylyel az egész ország a múlt vasárnap tartott fiumei országgyűlési képviselőválasztás elé tekintett. A megnyugvás után, mely Széll Kálmán miniszterelnök konziliáns politikája, Szapáry László gróf kormányzó negyverő taktikája és Mayländer leköszönt podesta hazafias belátása folytán Fiumében a lelkekbe költözött, a kitört heves választási harcok annak a tünetnek lehetne tartani, hogy a nemzetiségi szenvedély tüze még mindig izzik a hamu alatt, és ha a legelső alkalom szítja, porrá égeti a nem minden fáradtság nélkül elert békességet s egyetértést. Történetek ugyan affele biztosítások, hogy a harc csak holmi személyes érzékenység következménye s hogy az nem a magyar állam ellen, hanem Batthyány Lajos gróf képviselőjelölt ellen irányul; amde fejszóvalva s kétérdéssel fogadjuk e biztosítást, midőn azt látjuk, hogy Batthyány gróf ellen, ki a legjobb emlékeket hagyta hátra Fiumében, egyetlen egy embernek, ki magát mellőzöttnek tartja, rövid idő alatt sikerült aránylag nagy pártot összehozni oly ellenjelölt mellett, ki a közjóért még semmit sem tett s eddigelő egyáltalán nem tudta magát észreveteni. De Zanella, az ezelőtt alig ismert ellenjelölt mérsékelt programja

TÁRCZA.

Pár szó a szibériai száműzetésről és a száműzöttek életéről.

III.

Érintkezési módok.

A sok fájdalom, melyet a magánzárka őrlő fajtalma okoz a foglyoknak, némileg enyhítve van a titkos érintkezés által. Jóllehet ezen érintkezést a törvény legszigorubbán tiltja, mindazonáltal a foglyok mégis megkísérlik az egymással való érintkezést. A fogház-igazgatóságok ezt az érintkezést minden módon meggátolni igyekeznek, de a „bródljakok” mégis kifognak rajtuk. Még a Péter-Pál-erőd komoly, szigoruan őrzött földalatti börtöneiben sem sikerül teljesen megfosztani a foglyokat a kölcsönös érintkezésektől. A leggyakoribb érintkezési mód az u. u. „kopogó a-b-c”. Ezt az érintkezési módot minden börtönbe a legközönségesebb gonosztevők viszik be, kik, hogy saját kifejezéseiket idézzem, tűzön, vizen és egy rézcsővön futottak keresztül és a csári birodalom fogházaiknak legalább is felerészétől „magister artium” címet és rangját nyerték el.

A kopogó a-b-c.

A tehetséges orosz író, kit legalább féltucatsszor száműztek Szibériába, azt mondja, hogy első elfogatása előtt semmit sem hallott a kopogó a-b-c-ről; első elfogatásának az első hete volt az az emlékezetes hét, melyen megtanulta a kopogó a-b-c-t. Az első nap halk kopogást hallott a falon keresztül, azonban erre semmit sem figyelt, azt vélvén, hogy a szomszéd zárka lakója csak azt akarja tudatni, hogy más is van még e börtönben. Másodnap megint hallatszottak ezek a kopogások, de már bizonyos kopogások után kis szünetet tartott a kopogató. Ez feltűnt A. urnak és figyeini kezdett s az a gondolata támadt, hogy az ismeretlen szomszéd érintkezni akar ő vele.

Hogy miképpen fogja ezt véghezvinni, azt nem tudta;

a fantáziája segítségével arra a gondolatra jött, hogy a szünetek az a-b-c betűi közt lehetnek. Egy ütés: A, kettő: B, három: C stb. A Z-ig. A kísérlet megnutatta, hogy helyesen gondolta és hogy az ütések m-e-g-e-r-t-e-t-t-e. Harminczöt ütéssel és négy szünettel felelt: i-g-e-n. Ez az érintkezési mód természetesen nem lehetett valami élénk, de a szomszéd nem csüggedt és tovább kopogtatott: M-a-j-d-j-o-b-b-r-a-t-a-n-i-t-o-m-v-i-g-y-á-z-z-o-n! X. ur most erős recsegéssel egy vonalat húzott a falon vízszintes irányban. A. ur is megcsinálta ezt mindaddig, amíg hét vízszintes vonalat húzott. Mikor ez készen volt, hat függőleges vonalat húzott, mit a tanítvány is híven utánozott. Mikor ez is készen volt, halkán kopogta X ur: B-e-t-ü-k-e-t-e-l-h-e-l-y-e-z-n-i-a-n-é-g-y-s-z-ö-g-b-e.

Az elesesű tanítvány ábrája ilyen volt:

	1	2	3	4	5
1	a	b	c	d	e
2	f	g	h	i	j
3	k	l	m	n	o
4	p	q	r	s	t
5	u	v	w	x	y
6	z				

Miután az ismeretlen tanítványnak az ábrája készen lett, következtek a kopogások. Öt ütés, egy szünet, majd három ütés azt jelenti, hogy az ötödik vonal és a harmadik metszési vonal közből levő betű az, amelyiket jelezni akar: o-. Az első kérdés, melyet a tanító feltett, ez volt: 3.1-2.4-3.5-3.4 = „ki ön?”

A foglyok aztán röviden elmondták egymásnak életrajzukat.

A sakkdeszka-számok.

A sakkdeszka-számoknak az a céljuk, hogy a betűket és szavakat gyorsabban továbbítsák, továbbá, hogy a beszélgetést azok előtt, kik még járatlanok abban, érthetlenné tegyék. A számolás rendkívül egyszerű, de

az a-b-c-hez szükséges kopogások számát 351-ről 157-re korlátozza és a végtelenségig változtatható.

Az abc betűi pl. a négyszögben 24-féle módon rendezhetők el és minden egyes betűrend a számok sorozatában két változattal helyezhető el. Megállapított jelszót kötvén össze a sakkablával, olyan titkos beszélgetési módot fedeztek fel, amelyet sem a csendőrség, sem a fogházórság nem tudott megfejteni.* Tegyük fel, hogy a közlendő hír ez: Albertet elfogták, a jelszó pedig ez: villámhárító; a jelszó minden betűjét annyiszor írjuk a közlendő hír alá, ahányszor csak elférnek. Akkor a két sor betűi ilyen képet nyújtanak:

A-l-b-e-r-t-e-t-e-l-f-o-g-t-á-k

V-i-l-l-á-m-h-á-r-i-t-ó-V-i-l-l

11-32-12-15-43-45-15-45-15-32-21-35-22-45-11-31

52-24-32-32-11-33-23-11-43-24-45-35-52-24-32-32

63-56-44-47-54-78-38-56-58-56-66-70-74-69-43-63

Az összedások eredménye jelenti az üzenetet, és az az előnyük, hogy egy és ugyanazon szám ugyszólván soha sem jelenti ugyanazt a betűt. Pl. A Albert szóban 63, az elfogták szóban 43, az első e 47, a második 38, a harmadik 58 stb. Tehát az előtt, aki nem ismeri a kopogó a-b-c-t, a sakkdeszka-szám titkos írás, teljesen megfejthetetlen.

Az természetes dolog, hogy a foglyok a kopogásokat nem csinálhatják minden zaj nélkül. 1888-ban a falakat hálóval vonták be, hogy a kopogásokat lehetlenné tegyék; azonban ezzel sem érték el céljukat a felügyelők, mert a foglyok apró papírdarabokat rejtettek el a hálók közé, mit a „jövendő szobalakó” megkapott és így még könnyebben adhattak hírt egymásról.

Ezeket a hálókat 1895-ben lebontották, mert észrevették, hogy céljukat még ezzel sem érhették el. Azóta a beszélgetés csak a megszokott kopogtatásokkal történik és fog történni mindaddig, amíg az orosz börtönök fenn fognak állani.

Borbély István.

* A foglyokat felváltva őrzik a csendőrök a fogházórkkel.

sem volt képes megnyugvást nyújtani a jövőre, mert nem vagyunk hozzászokva, hogy túlzóktól — és ezek állanak Zaneilla háta mögött — mérsékletet várjunk, sőt inkább attól kell félni, hogy a siker felpiszkalja a vágyakat és a régi békétlenség újfent felüti a fejét.

Szerencsére a higgadt elemek száma sokkal nagyobb volt, mintsem a túlzóké, kik vereségük után ahhoz a fegyverhez nyultak, melylyel mindig legjobban tudtak bánni: az erőszakhoz, és Fiumét ismét rut kihágások színhelyévé tették, annyira, hogy katonaságnak kellett kivonulni a rend és nyugalom helyreállítására végett. Sajnálatos módon tetteleg inzultáltak és meg is sebesítették a zavarók a Baththyány-párt néhány tekintélyes tagját; de a hatóságok megtették a legerélyesebb intézkedéseket, hogy a bujtozatokat és a kihágások rendezőit törvény elé állítsák.

A politikai útközvetet az államraionert és Fiume nyugodt továbbfejlesztéséért vívták és fényesen győztek. A képviselőválasztás utójátéka most már csak csekély érdeklődést igényelhet a maga számára. A büntetendő cselekményeknek, melyekért a botrányhősök és izgatónak felelnök kell, csak annyiban van valamelyes közük a politikához, amennyiben a bíróságok a büntető-törvény paragrafusaihoz utkozó cselekményeket és mulasztásokat minden politikából kivétel nélkül s mint közönséges bűnügyi eseteket fogják kezelni. Ez az eljárás a legszélesebb körökben el fogja terjeszteni azt a tudatot, hogy a durva kihágások még akkor sem hazafias tettek, midőn valamely politikai cselekvés kíséretében fordulnak elő.

Ami pedig a fiumei dolgokat illeti, ezek tovább fogják folytatni, tapintatos és okos vezetés alatt, egy rövid időre megszakított nyugodt folyásukat, és Széll Kálmán miniszterelnöknek oly kitartó buzgalommal s mély államférfiúi bölcseséggel alkotott bekenőve, mely az első komoly próbát ily sikeresen megállta, tovább fog izmosodni Fiume és Magyarország javára, mely mint édesanya tovább is egyenlő szeretettel öleli keblére ezt a kissé talán tulontúl is becézett gyermekét.

A francia munkásbiztosítási törvényjavaslat.

(M.) Franciaországban ismét egy, a munkások érdekeinek szolgáló törvény foglalkoztatja a parlamentet. Arról van ugyanis szó, hogy egy olyan törvényt hozzanak, mely a munkásnak öregsége idejére bizonyos évi járadékot biztosítson. A javaslatnak, mely már részletes tárgyalás alá kerül, két érdekes vonása van: 1. a kötelező biztosítás elve; 2. a befizetett összegek tőkésítése.

A javaslatnak főbb rendelkezései a következők:

Minden francia munkásnak, vagy alkalmazottnak a törvény által megállapított feltételek mellett 65. életévének elérése esetén aggsági, vagy esetleg rokkantsági járadékra van igénye. Ennek ellenében azonban köteleztetik minden biztosításra köteles munkás arra, hogy napibéréből a biztosító-pénztár részére bizonyos levonások eszközését megengedje. És pedig 5 centime-ot 18. életévig, vagy ha napi keresménye 2 franknál kevesebb; 10-et, ha napi keresete 3—5, és 15-öt, ha a napi keresete 5 franknál több. A biztosítás alól felmentvők azok a munkások és alkalmazottak, kik 4000 franknál többet keresnek évenként.

A munkaadó hasonló hozzájárulásra köteles, mint az általaalkalmazott munkások; minden egyes idegen munkásért 25 centim-mal tartozik hozzájárulni.

A pénz kezelésével a nemzeti munkásbiztosító-pénztárt bízzák meg, mely a kereskedelmi miniszternek van alávetve s melynek pénzügyi vezetése a „Caisse des Dépôts et Consignations“-ra bízatik.

Egy két szenátorból, két képviselőből s több hivatalnokból álló bizottság intézi a pénztár ügyeit.

Az állam a befizetéseket 3 százalékkal kamatoztatja. Mihelyt a pénztárnak valami vagyona lesz, ezt 3%-os örökös járadékot egyes sorozatainak vételére fogja fordítani, úgy, hogy a biztosított munkások idővel a járadékosok helyébe lépnek.

A munkaadó köteles minden hónap három első napján büntetés terhe mellett a munkásainak kifizetett bérekről, a levonásokról s saját hozzájárulásáról a pénztárnak kimutatást beküldeni.

A járadékok a befizetett járulékok 3%-os kamatoztatása és a pénztár halandósági tablátaai alapján állapítanak meg. A megállapított számítások szerint körülbelül negyven év múlva, mert ekkorra remélhető a pénztár teljes üzembe hozatala, a járadékok nagysága 316 631 és 947 frank lesz az 5, 10, 15 c.-os hozzájárulásoknak megfelelően.

Azon esetre ha a munkás az 1898. évi baleseti törvényben nem foglalt esetben lesz rokkant, 65-ik életéve előtt is igénye van 200 frankra.

A munkásoknak aggsági és rokkantsági járadékai 360 frankig sem le nem foglalhatók, sem azokról le nem

mondhatni. Minden munkás jogosult járadékának növelésére céljából nagyobb összegeket befizetni. A törvény végrehajtásával összefüggő ügyekre vonatkozó iratok bélyegmentesek. A járulékok nagyságára vonatkozó vitás ügyek a bekebirő elé tartoznak s amennyiben törvényszerűsége esete fogogna fenn, a semmitörvényesség hatósága elé utaltatnak.

Az átmeneti intézkedések közül kiemelendő, hogy a törvény 1902. január 1-én lép életbe. Azok, kik akkor 65. életévüket már elérték, 100 franknyi járadékot kapnak, ha 30 évi munkáskodást tudnak bebizonyítani.

Ezen járadékoknak fedezésére az állam évenként 15 millióval járul hozzá, amihez még az idegen munkások után fizetett díjak és az esetleges büntetések is hozzászámíthatók.

Azon munkások ellenben, kik a törvény életbelépte idején még 65 évüket nem érték el, ha ezt a kort elérték s 30 évi munkásságot évi 250 munkanappal igazolnak, a következő járadékot kapják:

Ha a törvény életbelépte alkalmával voltak:

64—62 évesek,	100 frankot
61—59	110
58—56	120
55—52	130
51—48	140
47—44	150
43—41	160
40—38	170
37—36	180

Bizonyos, hogy egy ilyen fontos törvényjavaslat nagyon sok kritikának lesz kitéve; különösen pedig annak két sarktetele: a kötelező biztosítás és a befizetések tőkésítése. De bizonyos az is, hogy Franciaországban csak kötelező biztosítás útján lehet elérni a célt, mert a munkások önszántukból nem lesznek hajlandók 5, 10, 15 c. levonást eltérni s így, ha nem lesz kötelező a biztosítás, nem is ér semmit.

Mindenesetre több jogosultsága van a befizetések tőkésítése ellen emelt kritikának. Ha ugyanis 40 év múlva a törvény teljes érvényére jutott, a befizetések összege körülbelül 16—18 milliárd lesz; ebből kellene azután a járadékokat fizetni. Igaz, hogy a befizetett milliókból a 3%-os járadékleveleket akarják lassankint megvenni s így a nemzeti munkásbiztosító-intézet lesz Franciaország egyetlen hitelezője, de nem szabad feledni, hogy az állam kötelezi magát arra, hogy a pénztár tőkét három százalékkal kamatoztatja. És már ez maga nagy nehézséget okoz s az államra esetleg idővel nagyon súlyos terhet róhat. Azonban nagy érv ismét a javaslat mellett az, hogy a járadékok megvásárlása és tőkésítése által az azokban fekvő tőke forgalomba jutván, az ipar és kereskedelem emelésére fordítható.

Ily nagy és súlyos érvek és ellenérvek mellett előre látható a javaslatnak alapos megvitatása.

Levelezés.

Maros-Ujvár, 1901. okt. 3.

A mandátumok két kategóriába sorozhatók s mindkettőt az „értékes“ jelzővel illehetjük, ami az egyiknél pénzértéket, a másiknál népszerűséget jelent. Mert bármennyire is fenyegetően áll a legszentebb és a legszebb polgári jogait gyakorló választó polgártársak háta mögött a választások tisztasága érdekében hozott 1899. évi XV. t. cz., amely a kuriai bíraskodásról szól, mégsem fog a választás pénz nélkül soha megtörténni. Hisz az annyira tisztelt és sokat emlegetett római köztársaság idejében a konzuli, praetori, prokonzuli, propraetori állások elnyerése a köz- és államügyekben és tudományban való kitűnőségen kívül temélenlen pénzökbe került a pályázóknak. A civis romanus fel-frissítve különféle meghódolt elemek és népek beolvadása által; a panem et circenses kiáltók az időben éppen olyan szerepet játszottak, mint a mai korban a jól fizetett kortések és a választási ebédre gyülekező választó, volt és leendő választó polgárok. Egy szóval a választásnál az elv mellett a pénz is dominál.

Minél több pénzbe kerül a mandátum, aki ily eszközzel jut hozzá, annak annyival értékesebb.

Van egy másik fajtája a mandátumnak, amelyet népszerűséggel szerez a képviselő, s erkölcsileg ez az értékesebb. Ilyen népszerűséggel szerzett mandátum birtokába juttatta a marosújvári választókerület f. hó 2-án Bethlen Sándor grótot. Ez azon mandátum, amelyhez hasonlóval a közel 100 egyhangulag nyújtott közül értékben kevés versenyezhet. Mert ha egy minisztert, vagy politikai, közgazdasági téren éveken, évtizedeken át országos tekintéllyel működő férfit egyhangulag választanak meg: annak megtalálható a háttere; de amikor egy körünkben, vármegyénkben működő főurat küldünk a parlamentbe, az a remény lelkesít, hogy ama politikai és közgazdasági köztevékenységet, amely népszerűségét és mandátumát egy-

hangulag biztosította, az országos érdekek körül kifejtett buzgó tevékenységével csak hatványozni fogja. Programja: liberális. A földet velünk együtt szereti. Az ipar felvirágoztatását akár az önálló vámtérület keretében kívánja. Mi is kívánjuk, hogy mielőbb megérjük azt.

Műkedvelői előadás Balázsfalván.

(1901. okt. 6.)

Speciális társadalmi körülményeknél fogva mondhatjuk, hogy ritka élvezetes és a barátságos összefüggéssel szép megnyilatkozásának estélyét varázsolta elő az a néhány iparos, akik Monostori Károlynak „Az utolsó kenet“ című énekes népsziművét adták elő e hó 6-án Balázsfalván az „Univerz“ szálló nagytérben. Jól eső érzéssel s a tapsokban is nyilvánuló meglepődöttséggel fogadta a ritka számban összegyűjt publikum a műkedvelők szépsikerű játékait. Az anyagi résztől eltekintve, — de ez sem megvetendő, mert az építendő ev. ref. templom javára 80 koronát hozott — az erkölcsi siker is nagy volt. Balázsfalvának intelligenciája közül többen, az iparosok közül pedig — mondhatni, aki csak menni tudott — mindnyájan eljöttek nemzetiégi külömbőség nélkül. Elismerés illeti első helyen Lukács József főrendező iparostársunkat, aki Tudó Gáspármódos gazda és koreszmáros szerepét oly otthoniasan, rátermettséggel játszotta, hogy bármely vidéki szintarsulatnak méltó tagja lehetne; mondhatjuk, hogy a közönséget ötletszerű megjegyzéseivel is állandó jó hangulatban tartotta; igazi magyaros és önérzetes magartása valódi magyar típust tüntetett elő. Miután pedig az esti dicsőségből minden egyes tag kivette a maga részét, itt csak általánosságban fogadjak az elismerés igazi megnyilatkozását. Kivétel is tetünk s ezt csupán csak Seidenduft bérlő, Ébel Ignác iparos társunkért, aki oly hű, oly megkapó képét adta a zsidó bérlőnek, amilyenné csak születni lehet; maszkja, hangtaglajtása s könnyed mozdulatai a handlirozásnak plasztikus képét adták s kineveztek pályatévészett embernek.

E szép együttműködésből azon tanúságot merítettük, hogy mégis megvan az érdeme, a jutalma a szorgalmas működésnek, a törekvésnek, mely a társadalom terén a hasznost, a kellemest van hivatva munkálni. Egyesült erővel, iparos társaink!

Amint halljuk, az iparosok már egyletté is fognak alakulni, melyre az első buzdítást éppen ezen estélyből nyerték; legyen jutalma fáradságuknak!

I. J.

Vegyes hírek.

— Gyászhir. Özv. przemysli Lengyel Gáborné szül. Mirese Rozália, néhai id. Lengyel Gábor, előbb Nagy-Enyed város orátora, később tanácsosának neje, meghalt 89 éves korában. Szép család és tisztelőinek nagy száma gyászolja a derék, kedves jó urnót, ki a régi világ patriarchalis magyar asszonyainak egyik kiváló példányképe volt. Jó feleség, jó anya, kitűnő gazdasszony, takarékos, gondos házi nő, ki szép vagyont szigorú rendben, okosan tudta kezelni. Jó emberei iránt nagyon szives, övéi iránt nagyon szeretetteljes, vendéglátásban páratlanul előzékeny volt. Nagyon ragaszkodott városunkhoz; alig okozott neki nagyobb örömet, mint ha Budapesten enyedi ismerői kerestek fel. Csak pár éve kezdett gyengülni erőteljes teste s csak ez évben látszott arczán némileg az öregedés, jelezve, hogy mit tud kiállani az igazi erős, edzett, régi jó nemzetségbeli a mostani elpuhult, ellomhult nemzedékek szemben. Budapestről lejöve, a szép öszt, a szüreti időt óhajította körünkben töltetni, körülvéve szerető lányától, vejétől, unokáitól s azok gyermekeitől. Még két hét előtt megnézte az örhegyi szőlőt s vidáman kezdett gazdasszonykodni az ő régi házában, ahol anyai kedves jó időt élt boldogult férjével, gyermekeivel. Hirtelen rosszul lett, s alig egy heti betegség után örök pihenésre tért. Temetése f. hó 8-án nagy részvét között történt meg. Gyászjelentése következőleg szól:

Dr. Nagy Albertné született przemysli Lengyel Ilona a maga, férje kibédi dr. Nagy Albert m. kir. I. oszt. honvéd főtorzsorvos, Ferencz József rend lovagja és gyermekeik: Róza férjezett Agoston Lajosné, férje Agoston Lajos róm. kath. főgymnasiunai tanár és leányuk Gizella, — Irén férjezett Szalantzy Lászlóné, férje szenttamási Szalantzy László m. kir. erdőgondnok és gyermekeik: Ilona, László, Erzsébet, — Eliz, — és Gizella férjezett Imre Vilmosné és férje étfalvi Imre Vilmos m. kir. honvéd főhadnagy; egyetlen testvére Mirese Ráchel férjezett Zayzon Andrásné és családja; továbbá mostoha unokái przemysli Lengyel György, Alsófehér vármegye aljegyzője, kökői Dobolyi Zsigmond, kökői Dobolyi Ida férjezett Sombory Sándorné és családja, kökői Dobolyi Irma; és az elhunytak vője kökői Dobolyi József és ezeknek kiterjedt rokonsága nevében mélyen érzett fájdalommal tudatja, hogy a legjobb anyja, testvér és nagyanja özv. przemysli Lengyel

Gáborné született Mircse Rozália életének 80-dik, özvegységének 26-ik esztendejében folyó évi október hó 6-án reggeli 3 órakor rövid betegség után örök pihenőre tért. Földi maradványai folyó évi október hó 8-án délután 3 órakor a szentkirályutcai háznál tartandó gyász-szertartás után fognak a helybeli református temetőben férje hamvai mellé nyugalomra helyeztetni. Béke lengjen porai felett!

— **Október 6. a kollégiumban.** Megható istentisztelet keretében ünnepelte meg a Bethlen-kollégium tanár-kara és ifjusága 1849. okt. 6. kegyeletes emlékeztétét. Az ünnep programja a következő volt: 1. „Te benned bízunk.“ 2. Ima és ünnepi beszéd, tartotta Zayzon János vallásánár. 3. Rachel Siralma. Szavalta Varó Zoltán VII. g. o. 4. Két költemény a szomorú napokból. Szavalta Székely Ödön VIII. g. o. 5. A képezdei énekkar ünnepi gyászda. 6. Az aradi vértanúk. Szavalta Magyar Gerő IV. kép. 7. Szózat. Énekelte az egész ifjuság. Kiemelkedő része volt ez ünnepnek Zayzon János beszéde, mely mintaképül szolgálhat az e napon szokásos megemlékezésekre. „Ne féljete az öltől, kik a testet ölik meg, de a lelket meg nem ölhetik!“ Ebből a szép textusból kiindulva hódító ekesszólással fejtegette október 6-ának jelentőségét és a tizenhárom vértanú halálának tanulságait és vigasztalásait, lelkesítő, felemelő hatását. Jézus példájából indulva ki megkapó élénkséggel tanította, hogy nagy eszméknek mindig megvoltak a maguk termékenyítő áldozataik; és hogy a történelem biznysága szerint a megváltókra rendszeren Golgotha várakozik. De az ilyen halál nem vesz el; az ő lelkük szétoszlik közöttünk, hogy szentebb tegye a szentet s örökebbé az örökkévalót. Okt. 6. nem az igazság gyásznapja, hanem az igazság hőhéraié. A szép beszédet jövő számunkban egész terjedelmében fogjuk közölni.

— **Hymen.** Király Ferencz posta s. tiszt folyó hó 10-én tartja esküvőjét Balog Ágnes Ibolyka kisasszonnyal Déván. Gratulálunk.

— **Időjárás.** A hosszú száraz, meleg őszi napokat f. hó 7-én delelőtti erős sziroco után, mely ériási porfellegbe borította az egész láthatárt, tartós esőzés, hűvös idő váltotta fel, mely 8-ika délután 4 óráig tartott, midőn szép szivárvány tűnt fel; 9-én reggel hideg, ködös, páras volt a levegő, a nap azonban szépen kistűtött. Nagy áldás volt az eső a nagy szárazságra miatt vetni nem tudó gazdáknak, sőt még a szőlőbirtokok is szívesen látrák, kivált ha ismét meleg napok állnának be.

— **A szőlőtermés** remekül néz ki mindenütt, ahol permeteztek a peronospora ellen. Bámulatos nagy, szép és jó termés van s csak az Jenne kívánatos, ha jó áron lehetne értékesíteni, hogy a gyenge gabona-termés alacsony áraiból megelni nem tudó gazdákat felsegitse. Ez alkalomból figyelmeztetjük gazdáinkat: fordítsanak több figyelmet a finomabb csemegeszőlő-fajokra, különösen a chasselas- és muskotály-fajták termelésére. Hiába keresnek nálunk a kereskedők, még egy vagonra valót sem bírnak összeszedni a piacokra.

— **Görgei Artur egy levele.** A kolozsvári országos történelmi ereklyemuseum birtokában van vagy 30 láda életrajz és kézirát; ezek között nevezetes az a kézirátgyűjtemény, melyet gr. Bethlen András volt földművelésügyi miniszter ajándékozott 1886-ban az ereklye-museumnak. A szabadságharcban résztvett két Bethlen — Gergely honvédezered és Ferencz vadászredparancsnok — iratai ezek s részint hivatalos, részint magánjellegűek; a gyűjteményben ezenkívül több érdekes levél foglaltatik Görgeitől és külföldi tekintélyes egyénekktől. Most, hogy az egész gyűjtemény rendezés alatt van, a rendezés során kézbe akadt a Bethlen-csoportban Görgei Arthurnak egy érdekes levele. A levél, melyet a tábornok két nappal a fegyverletétel előtt küldött az orosz táborba, német nyelven van írva s magyar fordításban következőleg szól:

UTLEVÉL.

Gróf Bethlen Gergely ezredes ur részére, ki gróf Esterházy István és Schmeidegg Kálmán kíséretében mint parlamentáir (békekövet) az alólírt megbízásából az orosz császári táborba küldetett, hogy ott gróf Rüdiger tábornoknak egy nagyon sürgős iratot kézbesítsen és rá választ hozzon.

Kérem az orosz császári előőrsöket, hogy parlamentáirjeimet szabadon becsássák át s hogy visszajövetelük is a magyar táborig biztosítható.

Ó-Arad, 1849. augusztus 11. esti 9 óra.

(Koronátlan magyar címeres pecsét ezen körirattal.) Középponti táborokari irda.

A pecsét teljesen ép.

A hátlapon az orosz alezredes következő (szintén német nyelvű) válasza olvasható:

Az iratot átvettem és gróf Rüdigernek megbízásából ezennel visszaküldöm Görgei tábornok urnak.

Alezredes.

Olvashatatlan muszka aláírás.

E levélben Görgei tábornok a fegyverletételre vonatkozó részleteket közölte gróf Rüdiger tábornokkal.

— **Verekedő asszonyok.** Rendkívüli eset történt a mult szombatn Kapuson, ahol két asszony összeverekedett s e közben egyik életével lakolt. A verekedés a lefolyt képviselőválasztásokból keletkezett s részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: A kerületben egy szabadelvű és egy néppárti jelölt lépett fel s a választásból a szabadelvűek kerültek ki győztesen. Emiatt különösen az asszonyok közt volt nagy az izgatottság. Kivált a kapusi asszonyok tettek ki a néppárti jelölt mellett s egy szabadelvű szavazót inzultáltak. Mindennek dacára a választók nagy része a szabadelvű jelöltre szavazott. Szombat délután özvegy Bencze Miklósné, aki a néppárti jelöltnek leglelkesebb kortese volt, vízért ment a községi kútra. Ott találkozott Kádai Antalnival, akinek férje a szabadelvű jelölt embere volt. Benczené azzal szólította meg Kádainét:

— Hány százásért adta el az urad a becsületét?

Kádainé nem maradt adós a felelettel, amiből veszekedés keletkezett, miközben Benczené a kezében volt kanállal fejbeesapta Kádainét, akit az ütés halántékot ért. Kádainé az ütés következtében rögtön összeesett és meghalt. Benczenét a csendőrség letartóztatta.

— **Holttest a pocsolyában.** Hat feleki polgárnevszerint: Koszte Juon, Nikule Péter, Gergely Gligor, Balea Fülöp, Kilán Pávelné és Erdődi Ernő jegyző, kocsin tartottak Kolozsvár felé, amidőn a feleki uton egy fiatal, intelligens külsejű ember testére bukkantak. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, honnan két loves csendőrt küldtek ki a helyszínére és azok őrizték alá vették a holttestet. A törvényszék részéről is megjelentek a kiküldöttek, de az áldozat teljesen eszméletlenül állapotban volt, úgy hogy kihallgatására gondolni sem lehetett. A fiatal ember kilétét egy S. Gy. nevű leánytól érkezett és hozzá címzett levelből állapították meg és pedig Klein Ferencz, a „Transsylvania“ című biztosító-társaság egyik hivatalnokja személyében. Rejtélyessé teszi az ügyet az, hogy azon a helyen, hol Klein megtalálta, semmifele fegyvert vagy ölé szerszámot nem találtak.

— **Kisérteltjárás a Szepességben.** A nép babonás felemét igen ügyes eszköznek használta fel egy idő óta egy furfangos felvidéki rablóbanda. Jurgó szepességi községben már hetek óta különös dolgok történtek. Éjnek idején fehér lepedős alakok üvöltve rohantak végig az utcán s bevették a házak ablakait, megtámadták az embereket, kifosztották a lakásokat. A lakosság babonás félelemmel, rettegve várta az estét s besukott ajtók mellett tehetetlenül nézte a kísértetek garázdálkodását. Akadt néha egy-egy bátrabb ember, aki tanácsolta a lakosoknak, hogy leplezzék le a kísérteteket, de mikor tette került volna a sor, visszaleptek tervüktől. Így csak tovább garázdalkodtak a rablók. E napokban azonban meglepte a kísérteteket a cirkálo csendőrőrs éppen akkor, mikor javában működtek. Négyet el is fogtak közülök, kik mind a szomszédos községbe való lakosok s nagobbára fiatal suhancok. Tamás András, Paprek János, Svinkár Mihály és Dankó Istvánnak hívják a furfangos rablókat, kiket bekísértek a lőcsei kir. ügyészség börtönébe.

— **Vihar Belgiumban.** Brüsszelből jelentik: F. hó 6-án egész Belgiumban iszonyu vihar, eső és jégeső pusztított. Különösen Lüttichben okozott nagy kárt a vihar. A vásártéren a vihar elpusztított néhány bódét, azonkívül fákat tépett ki és lámpaoszlopokat döntött le.

— **Czolgoszt a tengerbe akarják dobni.** Az Egyesült Államok több városában aláírásra kérvényt küldöznek, melyben azt kívánják, hogy Mac Kinley gyilkosa Czolgosz holttestét a kivégzés után dobják a tengerbe, minthogy nem akarják, hogy az elvetemedett elnökgyilkos a haza földjében temetessék el.

— **Az orrvérzés csillapítása.** Fedorowitsch A. orosz orvos az orrvérzés elállítására a következő módot ajánlja: A beteg üljön egy karosszékre, két kezét a feje fölött összekulcsolva, vegyen hosszú, mely lélekzetet. A melikas kitágulása következtében a fejben lévő véredények összeszorulnak, a vérbőség csökken és ez maga után vonja a vérzés elállítását. Dr. Roche a nyakszirtre meleg borogatást ajánl.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az őszi vetés már vége felé közeledvén, rendelések csak elvéve érkeznek be és a forgalom csak kisebb mennyiségű őszi borsóra szorított. Jelenleg vörö-

heremag felé fordul az általános érdeklődés. Öregszemű áru nemcsak belföldön volt könnyen elhelyezhető, de a külföld is érdeklődött ilyen iránt és a kivitel részére aránylag nagyobb mennyiségek vásároltak. Amerikai jelentések szerint az árak esőkenésétől nincs mit tartani, sőt már valamivel meg is javultak. Luczerna-mag. A forgalom e cikkben igen kellemessé fejlődött és a jobb minőségek továbbra is teljes áron helyeztetek el. Amerikából is érkeznek luczernamag-ajánlatok, de árkövetelésük az európai jegyzésekhez mérten magasak. Fehérheremag, hallomás szerint, kielégítő termést adott, szintugy nyulszapuka is jobb hozamot adott, mint a mult évben. Muharmag és baltaczim alig forgalmaztatott.

Jegyzések 50 különként Budapesten érte:

Vöröshermag	48—55 korona.
Luczernamag	47—53 „
Muhar	7—7½ „
Tavaszi búkköny	7—7¼ „
Őszi borsó	7½—8¼ „
Baltaczim	13½—14¼ „

A tőzeges rétek hibája.

A gazdasági lapokban több ízben említést tettek már azon — fáradságot és költséget nem kimelő — telkesítési eljárásokról, melyek a tőzeges rétekek jobb értékesítése céljából napjainkban megindultak: s ámbár e kérdésben teljesen megoldott feladat előtt nem állunk még, mégis az eddigi kutatások sok oly meggyőződésre vezettek, melyek feltétlenül megszívlelendők. Hogy a többek között csak egyet említsünk, szóvá tesszük tőzeges rétek kezelését. Nálunk ugyanis a tőzegterületek rendszerint csak rétil használatnak, de a rajtuk termő széna nem sokat ér, mert a tőzeg a terület legmélyebb pontjait foglalja el, egyuttal gyűjtőmedenczéje a környék vizének, s így rendszerint több a vize, mint amennyit a jobb réti füvek megbírnak, s ezért főleg csak savanyu füvek tanýája a tőzeg. A tőzeges rétek főhibája tehát az, hogy a víz állása nem szabályozható, s hogy az az évről egy részében magasabban áll, mint amennyire az édes füvek megtűnnek.

A tőzegterületek hasznosításánál főleg a víz szabályozása; s e tekintetben oda kell törekedni, hogy a víz a tőzeg felszine alatt 50—100 c/m-nyire álljon, hogy ezáltal a szükséges víz a növénygyökerekhez eljusson a nélkül, hogy ott tulságban összegyűljön. Ez pedig elérhető az által, hogy csakis a vízfölösleget vezetjük el, a többinek elfolyását pedig megakadályozzuk, ami megvalósítható, ha a tőzegterületet csatornázzuk s a csatornákat zilippel látjuk el. Ha a fölösleges mennyiségű vizet le akarjuk vezetni, akkor a zilipeket megnyitjuk, ha pedig a víz a kellő mélységig csökkent, akkor elzárjuk. Az ily módon javított tőzegterület alkalmassá válik azután a jobb füvek termelésére is, különösen ha felületét felszántván, káli-trágyával és foszforsav-trágyával behintjük.

Rövid idő múlva látni fogjuk a jobb füvek tenyészetét ott, hol eddig csakis savanyu széna diszlett. Ha módunkban áll még iszapos vízzel is elárasztani a rétet, úgy a tőzegterület illetén kihasználása többet ér bármely más eddigelő alkalmazott művelési módnal.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

515—1901.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vizaknai kir. járásbírósg 1901. évi Sp. 311/4. sz. végzése következtében Roth Keresztély ügyvéd által képviselt Pasku Similie férj Prodea javára Luczu Vaszilie és t. ellen 320 kor. s jár. erejéig 1901. évi január hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. marhak, lovak, szekerek, széna és tengeri nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbírósg 1901. évi V. 261.2. számú végzése folytán 320 korona tökétovetelés, ennek 1897. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 99 kor. 85 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig O.-Bogáton végrehajtást szenvedőknél leendő eszköziesére 1901. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek sükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán, 1901. évi október hó 1. napján.

Eichner Károly,
kir. bírósági végrehajtó

Sz. 2936 1901. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A balázsfalvi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye árverésére végrehajtónak Számu Zaharia és neje Markuez Lina végrehajtást szenvedők elleni 600 kor. s járuléka iránti végrehajtás ügyében a csufudi 129. számú telek-jegyzőkönyvben foglalt A + 26. r. 74 1, 75 2. hr. sz. ingatlanokra 100 kor., a 27. r. 194., 195. hr. sz. alatti 368 kor., a 28. r. 384., 385. hr. sz. 580 kor., a 29. r. 481. hr. sz. 88 kor., a 30. r. 633. hr. sz. 512 kor., a 31. r. 885. hr. sz. 190 kor., a 32. r. 1078. hr. sz. 64 kor., a 33. r. 1206 15. hr. sz. 44 kor. és a 34. r. sz. alatt bejegyzett 3486/446.299.-ed rész legelő illetményre 234 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1901. évi október hó 22-én d. e. 10 órakor** Csufud községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fognak adani.

Árverési szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Balázsfalván, 1901. július hó 30-án.

Enyedi Lajos,
kir. it. táblai bíró.

3616 1-1

956-1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósg 1901. évi Sp. 536 3. sz. végzése által Pupa Párténia hu Kulicza végrehajtató javára m.-kapudi lakos Tamás István a Zsófi ellen 400 kor. tőke, ennek 1901. évi május hó 6-k napjától számított 8% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal foglalt és 940 koronára becsült 120 kalangya buza, széna és 20.000 dró égetett téglából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis M.-Kapudon az alperes lakásán leendő eszköz-lesére **1901. évi október hó 24 ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiírtandó.

Kelt Nagy-Enyeden, 1901. évi szeptember hó 29. napján.

Gajzágó Simon
kir. bírósági végrehajtó.

3616 1-1

„FEEOLIN“-t.

Kérdezzék csak háziorvosát, hogy a „FEEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, a hajnak és fogaknak! A legfinomabb anyagokból készült, és a legcsinább és alakot nyer a „Feolin“ használata által. A „Feolin“ 42 legnemesebb és legtrissabb növényből előállított szappannal jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncai, bőrtáji, (mitesser) és arcporscsek (wimmerli) stb. a „Feolin“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Feolin“ legjobb hajszárazító — hajápoló — és hajszépitő szer, megakadályozza a hajpihullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „Feolin“ egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. A ki a „Feolin“-t al andón szappannal helyet használja, fiatal és szép marad. Kételezzük magunkat a pénz azonnali visszatérítésére, ha a „Feolin“ használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2.50 kor. 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab utáni portó 20 fillér. 3 darabon fölül 60 fillér. Utánvét 60 fillérrel több. Megrendelhető FEITH M. tórák-Varában Bécs, VII., Mariahilferstr. 88.

EURÓPA SZÁLLODA

Első rangú szálloda.
30 szoba
vilvány-világításossal.
1 kor. 60 fill.-től
feljebb.

Kitűnő konyha,
tisztá szobák,
mérsékelt árak.

HAAS VILMOS
szállodás

3609 GYULAFEHÉRVÁR. 5-6

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a nagyenyedi áll. elemi és polgári iskolába járó leány gyermekek szüleit, hogy **Főtér 38.** szám alatt a leányiskolai épületben

Olcsó beszerzési levelelapokból.

könyv- és papír-üzletet

Nyitottam, hol mindenféle iskolai könyvek, iskolatáskák, írő- és rajzeszközök olcsón szerezhetők be.

Szíves partfogásukat kérem.

Knobloch Erzsébet
könyv- és papirkereskedése.

Dús választék képes- levelezőlappokban.

Van szerencsem a n. é. közönség tudomására hozni, hogy helyben, a **Magyar-utca 43. számú házban**

nagy kosáráru-raktárt

letesítettem, hol az összes gyáramból kikertülő mindennemű kosáráru a t. vevőközönség rendelkezésére állanak; ugyanazon árak mellett, mint azok eddig egyenest a fegyintézetben levő gyáramnál voltak beszerezhetők.

Kivánatra nagy illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm.

Rendkívüli, az árjegyzékben elő nem forduló tárgyakról — mint pl. a szakmában vágó **díszmű-tárgyak**, a gazdaság körül használatos **kosarak, szekérek** stb. — költséggel mindenkor s szívesen szolgálok.

Kiváló tisztelettel
KRÁLIK VILMOS
kosáráru-gyáros.

3610 5-20

Nagy választék saját készítményű gyermek-kocsikban.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek posta-, vasut- és rendőrtisztviselőknél, valamint mindenkinél, kinek jó órára szüksége van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remontoir órák „Glas-hütte“ rendszer egyediül clarusitását áruvük. Ezen órák antimagnetikus precízios szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óra: három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állnak, pompás és legdivatosabb kiállításúak és az utponton felülálló abszolút változatlan amerikai góldin érebből készülnek.

azonkívül egy 14karat. aranylemezzel vannak áruvna, miáltal oly eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különböztethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinézetét 10.000 után-énelést és körülbelül 3000 dícsérő levelet kaptunk 6 hónap leteltéig alatti. Ara egy úri vagy női órának csak 16 kor. vám- és bérmentve. Minden órához egy börtök ingyen. Legdivatosabb és legcélgánsabb arany-plaque-láncok urak és hölgyek részére (nyak-láncok is) 3. és 8 korona. Minden nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockáztatás. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Rendelvények intézendők:
Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill., levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

36120 3-1-52

BALLA BÉLA

fiavos mintájára berendezett friss hus és finom hentes-áru különlegességek üzletét ajánlja.

Hol található naponta frissen vágott legjobb minőségű marha-, borju-, sertés- és juh-hus, ugyszintén finoman páczolt sonka, nyelv és mindennemű **húsfélék**; fehér sózott, füstölt és paprikázott szalonnák, hazi olvasztasu sertés-zsír. Többféle finom kolbász-áru, szalvaladé és tormás-virsli.

A t. fogyasztó közönség szíves figyelmébe kívánom ajánlani, hogy üzletem újjáalakításánal hentes-műhelyem is újabb találmányu gépekkel láttam el, hol kiváló szakmeretu egyének által készülnek finom hentes-áruim, melyek felülmúlhatlanul jobbak, mint az idegen helyekről ide hozott és másod vagy harmad kézből megszerezhető hentes-áruk.

Előnyösen ismert jó hírnevű üzletemben személyes vezetésem alatt történik egy kiszolgálát, mint minden, ami nagybecsű vevőim teljes megnyugtatósára szolgál, hogy minden irányban figyelemmel és pontossággal lesznek kiszolgálva.

Szalonna és zsír nagybani vételénél igen előnyös árkedvezmény nyújtatik.

Szíves partfogásukat kérve, nagybecsű vevőköröm figyelmébe ajánlja magam

kiváló tisztelettel
BALLA BÉLA.
Nagy-Enyed.

3590 9-*

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5% ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

3570 15-*

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címzet a német helyszerzőnek a következő címmel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

Aki könyv, papír, író és rajzeszközöket akar **olcsón bevásárolni**, az forduljon teljes bizalommal **FÖLDES EDE** könyvkereskedőhöz Nagy-Enyeden, (Bethlen-kollegium mellett) a volt Wokál János-féle üzlethelyiségben.

Egyszermind felhívom a **tanító urak** figyelmét arra, hogy a szükséges **tanókönyveket, iskolai nyomtatványokat, munka-naplókat** mindig raktáron tartom.

Tisztelettel
Földes Ede
könyvkereskedő.

TÁROGATÓ
(Rákóczi tárogatója).

A t. közönség egyik legkedveltebb fuvó hangszere. Kellemes és lágy, mélabus hangja a fuvre kellemesen hat. Tanároktól, zenekapacitá-óktól számos elismerés.

Ára 30 frttól 70 frtig. Stowasser-féle tárogató-iskola zongorakísérettel ingyen.

Hegedűk vonóval 3 frttól 15 frtig	Fuvolák 2 frttól 100 frtig
Mesterhegedűk vonóval 15 frttól 300 frtig	Szárnykürtök 14 frttól 20 frtig
Gardonkák vonóval 10 frttól 150 frtig	Czimbalmok 35 frttól 300 frtig
Nagybögők vonóval 30 frttól 100 frtig	

Elpusztíthatatlan kitűnő erős hangú **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig.

STOWASSER JÁNOS cs. és kir. udvari hangszergyár
Budapest, II. Lánchíd-u. 5. saját házában (a keresk. miniszterium mellett).
Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

A párisi világiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve.